

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2507/2019
03.06.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ристо Лекић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, чији је заступник Државно правобранилаштво из Београда, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2882/17 од 19.12.2018. године, на седници одржаној 03.06.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2882/17 од 19.12.2018. године, у преиначујућем делу, којим је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца за исплату разлике плате и тражених доприноса (став други изреке), као и у делу одлуке о трошковима поступка (став четврти, пети и шести изреке) и предмет у том делу враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Први основни суд у Београду, пресудом П1 1000/16 од 08.02.2017. године, усвојио је тужбени захтев тужиоца, тако што је обавезао тужену да исплати тужиоцу заосталу разлику плате до двоструког износа плате на основу обављеног рада и временаведеног на раду за период од 01.06.2008. године до 31.05.2011. године, у износу од 2.280.617,75 динара, са припадајућом каматом, на одређене новчане износе (све ближе одређено у ставу првом изреке). Обавезао је тужену да у име и за рачун тужиоца, Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање уплати разлику припадајућих доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање за период од 01.06.2008. године до 31.05.2011. године, у свему према основицама утврђеним у ставу првом изреке пресуде, да у име и за рачун тужиоца, Републичком фонду за здравствено осигурање уплати разлику припадајућих доприноса за обавезно здравствено осигурање за период 01.06.2008. године до 31.05.2011. године, у свему према основицама утврђеним у ставу првом изреке ове пресуде и да у име и за рачун тужиоца, Националној служби за запошљавање уплати доприносе за осигурање за случај незапослености за период од 01.06.2008. године до 31.05.2011. године, у свему према основицама утврђеним у ставу првом изреке ове пресуде, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде (став други изреке). Обавезао је тужену да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 325.283,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде, под претњом принудног извршења (став трећи изреке).

Апелациони суд у Београду, пресудом Гж1 2882/17 од 19.12.2018. године, потврдио је пресуду Првог основног суда у Београду П1 1000/16 од 08.02.2017. године, у делу става првог изреке и у делу става другог изреке, којим је обавезана тужена да исплати тужиоцу заосталу разлику плате до двоструког износа плате на основу обављеног рада и времена проведеног на раду, за период од 01.06.2008. године до 31.05.2011. године, у износу од 937.837,68 динара, и то са каматом према Закону о затезној камати од 25.12.2012. године на одређене новчане износе па до исплате, као и да у име и за рачун тужиоца на те износе разлике плате, као основице, за период од 01.06.2008. године до 31.05.2011. године, Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање уплати разлику припадајућих доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, Републичком фонду за здравствено осигурање уплати разлику припадајућих доприноса за обавезно здравствено осигурање и Националној служби за запошљавање уплати доприносе за осигурање за случај незапослености и жалбу тужене у том делу одбио као неосновану (све ближе одређено у ставу првом изреке). Преиначио је пресуду Првог основног суда у Београду П1 1000/16 од 08.02.2017. године, у преосталом делу става првог изреке и у преосталом делу става другог изреке, тако што је обавезао тужену да исплати тужиоцу на одређене новчане износе, камату према Закону о висини стопе затезне камате од одређеног дана у одређеном месецу до 24.12.2012. године (све ближе одређено у ставу другом изреке). Одбио је као неоснован тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да се обавезе тужена да исплати тужиоцу на име заостале разлике плате до двоструког износа плате на основу обављеног рада и времена проведеног на раду за период од 01.06.2008. године до 31.05.2011. године, износ од 1.342.780,07 динара и то са каматом према Закону о затезној камати на одређене новчане износе, као и да у име и за рачун тужиоца, на те износе разлике плате, као основице, за период од 01.06.2008. године до 31.05.2011. године, Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање уплати разлику припадајућих доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, Републичком фонду за здравствено осигурање уплати разлику припадајућих доприноса за обавезно здравствено осигурање и Националној служби за запошљавање уплати доприносе за осигурање за случај незапослености (све ближе одређено у ставу другом изреке). Потврдио је решење о накнади парничних трошкова, садржано у ставу трећем изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 1000/16 од 08.02.2017. године, за износ од 216.053,00 динара и жалбу тужене у том делу одбио као неосновану (став трећи изреке). Преиначио је решење о накнади парничних трошкова, садржано у ставу трећем изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 1000/16 од 08.02.2017. године, у преосталом делу тако што је одбио као неоснован захтев тужиоца за накнаду парничних трошкова преко износа од 216.053,00 динара до износа од 325.283,00 динара, за износ од 109.230,00 динара (став четврти изреке). Обавезао је тужиоца да накнади туженој трошкове поступка по жалби у износу од 36.250,00 динара, у року од осам дана од пријема писаног отправака пресуде (став пети изреке). Одбио је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби (став шести изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу става другог изреке, којим је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца, да се обавезе тужена да исплати тужиоцу на име заостале разлике плате до двоструког износа плате на основу обављеног рада и времена проведеног на раду за период од 01.06.2008. године до 31.05.2011. године, износ од 1.342.780,07 динара и ставу четвртом, петом и шестом изреке, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене

материјалног права, ради уједначавања судске праксе, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји ревизију тужиоца, укине пресуду Апелационог суда у Београду Гж1 2882/17 од 19.12.2018. године у побијаном делу и списе предмета врати другостепеном суду на поновни поступак, или преиначи у смислу ревизијских навода, одбије жалбу тужене и потврди пресуду Првог основног суда у Београду П1 1000/16 од 08.02.2017. године и обавезе тужену да у целости накнади тужиоцу трошкове парничног поступка пред првостепеним и другостепеним судом и трошкове ревизијског поступка по Адвокатској тарифи и Таксеној тарифи (у ревизији је истакао трошковник на име састава ревизије у износу од 22.500,00 динара и на име судске таксе по одмерању суда).

Тужена је благовремено поднела одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у побијаном делу на основу одредбе члана 403. став 2. тачка 2. у вези члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 49/13 - УС, 74/13 - УС, 55/14 и 87/18), који се у конкретној ситуацији примењује на основу одредбе члана 506. став 2. овог ЗПП и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У проведеном поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, на основу члана 408. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је решењем тужене од 03.05.2007. године распоређен на радно место послова ... (ОСЛ) у Одељењу за сузбијање организованог финансијског криминала Управе криминалистичке полиције, које је Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у МУП РС од 10.05.2006. године, утврђено под редним бројем 1,78. Тужилац је пре наведеног распоређивања обављао послове ... у Одељењу за сузбијање имовинских деликата у Управи криминалистичке полиције Полицијске управе за Град Београд. Решењем тужене од 16.05.2007. године тужиоцу је одређен коефицијент по којем се врши исплата плате, на основу Правилника о платама радника МУП и утврђен укупан коефицијент плате тужиоца у висини од 32,12 увећане за минули рад. Решењем тужене од 10.12.2008. године, тужилац је премештен од 01.01.2009. године на радно место ... у Одељењу за сузбијање организованог финансијског криминала у Служби за борбу против организованог криминала Управе криминалистичке полиције утврђено под редним бројем 1.77. Решењем тужене од 01.01.2009. године тужиоцу је утврђен укупан коефицијент плате 35,42 увећан за минули рад. Првостепени суд је нашао да на основу члана 18. Закона о организацији надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, члана 1. и члана 2. став 2. Уредбе о платама лица која врше функцију и обављају послове у Тужилаштву за ратне злочине и посебним организованим јединицама државних органа у поступку за ратне злочине („Службени гласник РС“ број 91/03 од 11.10.2003. године) и члана 3. Уредбе о изменама Уредбе о платама лица која врше функцију и обављају послове у Тужилаштву за ратне злочине и посебним организованим јединицама државних органа у поступку за ратне злочине („Службени гласник РС“ број 67/05), плата тужиоца представља већ утврђену и остварену зараду која се увећава за тачно одређени износ и да одредба члана 2. став 2. наведене Уредбе указује на аутоматску примену наведеног императивног правила приликом исплате плате запосленом у служби, у ком смислу Уредба представља

непосредан правни основ за исплату плате запосленом, а да сам акт надлежног функционера приликом признавања наведеног права у том случају има декларативну улогу. Стога је првостепени суд закључио да је тужилац на основу решења тужене од 16.05.2007. године стекао право на плату из одредбе члана 2. став 2. Уредбе, да постоји појединачни правни акт надлежног функционера, те је нашао да је тужбени захтев тужиоца основан. Првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца, у висини плате тужиоца коју је утврдио из извештаја тужене за сваки појединачни месец у периоду од 01.06.2008. године до 31.05.2011. године (тужба је поднета 24.06.2011. године).

Другостепени суд је оценио да је чињенично стање остало непотпуно утврђено, јер је првостепени суд пропустио да утврди да ли је двострука плата коју је остварио тужилац у време пре ступања на рад у Организациону јединицу за сузбијање организованог криминала у Министарству унутрашњих послова, већа од плате коју је остварио у посебној организационој јединици надлежној за сузбијање организованог криминала у периоду потраживања, те је ради употпуњавања чињеничног стања одржао расправу, поновио већ изведене доказе и извео доказ вештачењем од стране судског вештака за економско-финансијску област, који је дао писани налаз и мишљење дана 01.06.2018. године, као и допунски налаз и мишљење дана 10.09.2018. године и 16.11.2018. године и који је саслушан на расправи пред тим судом 20.06.2018. године, 03.10.2018. године и 19.12.2018. године и после саслушања судског вештака 19.12.2018. године, тужилац и тужена нису имали предлога у допуну доказног поступка и посебно је прочитао и решење о распоређивању тужиоца, те је утврдио чињенице за одлуку у овом парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању од стране другостепеног суда, тужилац је као ..., радник Министарства унутрашњих послова, на радном месту ... у Одељењу за сузбијање имовинских деликата у Управи криминалистичке полиције, ПУ за Град Београд, решењем тужене од 03.05.2007. године премештен са 15.05.2007. године, на радно место послови ..., У Одељењу за сузбијање организованог финансијског криминала у Служби за борбу против организованог криминала Управе криминалистичке полиције.

На основу допунског налаза и мишљења судског вештака за економско-финансијску област од 16.11.2018. године, утврђено је да је тужилац на претходном радном месту ... у Одељењу за сузбијање имовинских деликата у Управи криминалистичке полиције, ПУ за Град Београд, непосредно пре преласка на ново радно место у Службу за борбу против организованог криминала за месец април 2007. године, примио плату у износу од 42.027,25 динара (наведена плата је без стимулативне накнаде) и да обрачуната плата тужиоцу у двоструком износу из априла 2007. године износи 84.054,50 динара, као и да поређењем исплаћене плате тужиоцу на новом радном месту за спорни период од 01.06.2008. године до 31.05.2011. године и двоструке плате коју је тужилац остварио у априлу 2007. године (без стимулативне накнаде), тужилац није примио двоструко већу плату у односу на претходно радно место, те је утврђена разлика између двоструке плате коју је тужилац остварио у априлу 2007. године (без стимулативне накнаде) и исплаћене плате тужиоца за спорни период (приказане у табели наведеног допунског налаза и мишљења судског вештака од 16.11.2008. године за сваки месец појединачно наведеног периода), које су ближе наведене у ставу првом изреке другостепене пресуде у укупном износу од 937.837,68 динара.

Другостепени суд је закључио код утврђеног чињеничног стања да је тужбени захтев тужиоца делимично основан, као у потврђујућем делу става првог и другог изреке првостепене пресуде, док је у преосталом делу неоснован тужбени захтев тужиоца, као у одбијајућем делу побијане другостепене пресуде (става другог изреке).

Међутим, основано се у ревизији указује на погрешну примену материјалног права, на који законски разлог овај суд пази и по службеној дужности, у смислу члана 408. ЗПП, због чега је чињенично стање непотпуно утврђено и побијана другостепена пресуда у преиначујућем делу укинута на име разлике плате до двоструког износа, на основу обављеног рада и времена проведеног на раду за период 01.06.2008. године до 31.05.2011. године у износу од 1.342.780,07 динара, као и у том делу за тражене доприносе за пензијско и инвалидско, здравствено и осигурање за случај незапослености.

Одредбом члана 104. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05, 54/09 и 32/13) је прописано да, запослени има право на одговарајућу зараду, која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

Одредбом члана 18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела („Службени гласник РС“ број 42/02, 27/03, 39/03, 60/03, 67/03, 29/04, 58/04, 45/05, 61/05, 72/09, 72/11, 101/11 и 32/13) је прописано да, лица која обављају послове и задатке у државним органима посебним организационим јединицама из овог закона имају право на плату која не може бити већа од двоструког износа плате коју би остварила лица запослена на одговарајућим пословима и задацима у Тужилаштву за организовани криминал, Вишем суду у Београду, Апелационом суду у Београду, министарству надлежном за унутрашње послове и Окружном затвору у Београду. Одредбом става 2. овог члана, да, плате лица из става 1. овог члана уређује Влада (у „Службеном гласнику РС“ бр. 61/05 од 18.07.2005. године објављен је интегрисан текст са ступањем на снагу даном објављивања, и овај члан је до измене у 72/09 гласио: члан 18. став 1. - „лица која обављају послове и задатке у посебним организационим јединицама из овог закона имају право на плату која не може бити већа од двоструког износа плате коју би остварила на пословима са којих су ступила на рад у те организационе јединице“, члан 18. став 2. – плата лица из става 1. овог члана уређује Влада Републике Србије).

Одредбом члана 2. став 1. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала („Службени гласник РС“ бр. 14/03, 67/05, 105/05 и 114/14) је прописано да, плата старешине Службе и заменика старешине Службе, овлашћеног службеног лица у Служби, руководиоца и заменика руководиоца Посебне притворске јединице и запосленог на пословима обезбеђења у Посебној притворској јединици, обрачунава се и исплаћује у двоструком износу плате коју су остваривали на пословима са којих су ступили на рад у организационе јединице из члана 1. ове Уредбе. Одредбом члана 3. став 2. исте Уредбе је прописано да, запослени у Служби који нема својство овлашћеног службеног лица има право на плату у двоструком износу од плате која се обрачунава и исплаћује запосленом на одговарајућем радном месту у седишту Министарства унутрашњих послова. Одредбом става 3. тачка 5. исте

Уредбе је прописано да, приликом обрачунавања двоструког износа плате у смислу става 1. – 4. овог члана, не узимају се у обзир додаци на плату утврђени законом.

Право на увећање плате запослених у посебним организационим јединицама Министарства унутрашњих послова надлежним за сузбијање организованог криминала и откривање ратних злочина, имају лица, запослени који су пре ступања на рад у Службу за борбу против организованог криминала и Службу за откривање ратних злочина била радно ангажована у МУП-у и имају право на двоструки износ плате који би остварила на пословима и задацима у том министарству уз ограничења из одредби члана 18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела.

Према томе, полазећи од цитираних одредби Закона и Уредбе, имајући у виду изражен правни став овог суда, тужилац има право на исплату двоструког износа плате који би остварио у спорном периоду на пословима и задацима у Министарству унутрашњих послова уз ограничење из одредби члана 18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела и члана 2. и 3. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала, односно до висине основне плате коју би примао на месечном нивоу на радном месту на коме је био претходно радно ангажован до момента премештаја, што подразумева да свако увећање основне месечне плате на ранијем радном месту последично доводи до увећања двоструког износа његове основне плате у Служби за борбу против организованог криминала (став изражен у пресуди Врховног касационог суда Рев2 589/2019 од 04.07.2019. године).

У поновном поступку, другостепени суд ће ради правилне примене материјалног права (цитираних одредби Закона и Уредбе), правилно и потпуно утврдити чињенично стање у вези разлике плате до двоструког износа плате за спорни период и донети нову, правилну и закониту одлуку.

Како је укинута одлука у одбијајућем делу тужбеног захтева, то је укинута и одлука о трошковима поступка, садржана у ставу четвртом, петом и шесто изреке, с обзиром на то да ће у том делу о трошковима поступка, заједно са трошковима ревизије и одговора на ревизију бити одлучено у коначној одлуци, у смислу одредбе члана 165. став 4. ЗПП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредби члана 416. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић